

KOMISIJOS ATSAKYMAI Į EUROPOS AUDITO RŪMŲ SPECIALIOSIOS ATASKAITOS

„IŠLAIDŲ TVARKINGUMAS ĮGYVENDINANT ES SANGLAUDOS POLITIKĄ: KOMISIJA ATSKLEIDŽIA TIK PRELIMINARŲ MAŽIAUSIĄ ĮVERTINTĄ KLaidŲ LYGĮ“ PASTABAS

Komisijos įžanginės pastabos

Pagal sanglaudos politikai taikomą pasidalijamojo valdymo principą, nepaisant metinio programų finansinių ataskaitų patvirtinimo, kuris padeda gerinti atskaitomybę, ES išlaidų programos pagal savo struktūrą yra daugiametės, o susijusios kontrolės sistemos ir valdymo ciklai taip pat apima kelerius metus. Tai reiškia, kad klaidų gali būti nustatoma bet kuriuo viso programos ciklo metu, kartais praėjus keleriems metams nuo atlikto mokėjimo. Klaidos tais pačiais arba vėlesniais metais gali būti taisomos iki programų gyvavimo ciklo pabaigos, kad visų programų likutinis klaidų lygis ilgainiui būtų mažesnis nei 2 proc.

Todėl kontrolės strategijos yra daugiametės ir diferencijuotos pagal riziką. Valstybių narių valdžios institucijos kasmet teikia ataskaitas dėl ES lėšų naudojimo nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis kontrolės ir patikimo jų atitinkamų programų finansų valdymo. Tai daroma pateikiant patikinimo dokumentų rinkinį, kurį sudaro valdymo pareiškimas, metinė kontrolės ataskaita, kurioje nurodomas reprezentatyviosiomis imtimis pagrįstas klaidų lygis, ir audito nuomonė dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo. Šios ataskaitos yra Komisijos programų finansinių ataskaitų patvirtinimo pagrindas ir patikinimo pagrindas.

Metinėse veiklos ataskaitose (MVA) generaliniai direktoriai praneša apie pasiektus rezultatus, vidaus kontrolės sistemų veikimą ir finansų valdymą, atsižvelgdami į valstybių narių pagal pasidalijamojo valdymo principą pateiktą patikinimą. Metinėje veiklos ataskaitoje pateikiamas generalinio direktoriaus patikinimo pareiškimas. Generalinių direktorių, kaip deleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų, pareiga – pateikti patikinimą dėl kiekvienos veiksmų programos.

Komisija atitinkamai sukūrė savo sanglaudos politikos patikinimo sistemą. Komisija mano, kad ši sistema, pagrįsta nacionalinių audito institucijų darbo, susijusio su kiekviena atskira programa, peržiūra ir tolesniu atrinktu, daugiausia atsižvelgiant į riziką, programų pakartotiniu auditu vietoje, suteikia tvirtą pagrindą gauti pagrįstą patikinimą dėl kiekvienos finansinės ataskaitos pagrindinių išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo.

Metinėse veiklos ataskaitose kasmet pateikiamas bendras pagrindinis veiklos rezultatų rodiklis, susijęs su teisėtumu ir tvarkingumu (5 PVRR), yra intervalas, pagrįstas visų atskirų programų patvirtintų klaidų lygių svertiniu vidurkiu, atsižvelgiant į visą tuo metu turimą informaciją, įskaitant didžiausią rizikos lygį, parodantis bet kokią tolesnę riziką, kuri dar nepatvirtinta audito įrodymais ir vis dar yra vertinama MVA pasirašymo dieną. Be to, po finansinių ataskaitų patvirtinimo ir MVA pasirašymo Komisija vis dar gali vykdyti auditą ir atlikti visas reikiamas papildomas finansines pataisas.

Išsamiais nurodymais ir gairėmis tarnyboms bei centrinių tarnybų atliekama kokybės peržiūra užtikrinama, kad MVA pateikta informacija ir duomenys būtų tinkamas ir patikimas šaltinis apskaičiuojant ES biudžeto rizikos intervalą metinėje valdymo ir veiklos ataskaitoje (MVVA). Be to, MVVA taikomas griežtas parengiamasis ir sprendimų priėmimo procesas, kuriam vykstant centrinės tarnybos gauna Komisijos organizacinio valdymo struktūros viršuje esančios Organizacinio valdymo tarybos išsamias gaires dėl ataskaitos turinio ir struktūros.

SANTRAUKA

V. Komisija pažymi, kad jos 2019 m. ir 2020 m. REGIO GD ir EMPL GD MVA atskleisto klaidų lygio (PVRR) įvertis išreiškiamas kaip intervalas, apimantis didžiausią riziką. Nors šis intervalas

nesiekia Audito Rūmų įvertinto klaidų lygio, pastaruosius dvejus metus jis patenka į intervalą, kurį Audito Rūmai apskaičiavo rengdami savo patikinimo pareiškimą.

Todėl Komisija yra įsitikinusi, kad MVA paskelbtas PVRR ir jo didžiausia vertė atspindi pagrįstą ir teisingą kiekvienos programos klaidų lygio įvertį ir bendrą visų programų klaidų lygio įvertį, remiantis visa MVA pasirašymo metu turima informacija (žr. Komisijos atsakymus į 51 ir 85 dalių pastabas).

VI. 2014–2020 m. reglamentavimo sistemoje iš tiesų teisėtumo ir tvarkingumo klausimai aiškiai atskiriami nuo finansinių ataskaitų patvirtinimo. Todėl, audito institucijai pateikus besąlyginę audito nuomonę, Komisija turi patvirtinti finansines ataskaitas, neatsižvelgdama į jose pateikiamų išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo būklę. Patvirtinusi finansines ataskaitas, Komisija tęsia darbą, susijusį su visais neišspręstais teisėtumo ir tvarkingumo klausimais, visapusiškai laikydamosi reglamentavimo sąlygų. Komisija visada gali nutraukti likučio mokėjimą (jei jis teigiamas) arba, dažnesniais atvejais, nedelsdama pateikia vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti ir pradeda finansinių pataisų procedūrą, pavyzdžiui, atlikusi tvarkingumo patikrinimus. Komisija mano, kad patvirtinus finansines ataskaitas šiais tolesniais veiksmais tinkamai apsaugomas ES biudžetas (žr. Komisijos atsakymą į 77 dalies pastabas).

Komisija pažymi, kad 2021–2027 m. reglamentu ji įpareigojama atmesti pateiktas finansines ataskaitas, jei jose likutinis klaidų lygis viršija 2 proc.

VII. Komisija siekia užtikrinti pusiausvyrą tarp savo tikslų (patikinimo), turimų priemonių (išteklių ir laiko) jiems pasiekti ir peržiūrėtinų patikinimo dokumentų rinkinių ir (arba) programų skaičiaus.

Komisija pabrėžia kasmet atliekamos kiekvienos programos dokumentų peržiūros naudą.

Šis metodas ypač veiksmingas programų, dėl kurių kiekvienais metais pranešama apie patikimus mažus klaidų lygius, atveju. Remiantis išsamiau patikinimo dokumentų rinkiniuose pateiktos informacijos kokybės ir išsamumo vertinimu, taip pat Komisijos sukaupta patirtimi dirbant su audito institucijomis ir programomis, dokumentų peržiūromis sudaroma galimybė pasiekti tam tikrą patikinimo lygį dėl visų veiksmų programų. Prireikus jos papildomos faktų nustatymo misijomis ir kai kuriais atvejais nuodugnia darbo dokumentų peržiūra. Jas atliekant taip pat galima nustatyti riziką, dėl kurios gali būti atliekamas tolesnis pakartotinis auditas vietoje (žr. Komisijos atsakymus į 25, 26 ir 30 dalių pastabas).

VIII. Kaip nurodyta Komisijos audito strategijoje, atliekant auditą daugiausia dėmesio skiriama toms audito institucijoms, kuriomis Komisija dar negalėjo tinkamai pasitikėti, kurių atžvilgiu iki šiol atlikta ribota peržiūra arba kurių atžvilgiu atsirado naujų rizikų. Be to, laikui bėgant taip pat reikalingas ir tam tikras kitų audito institucijų auditas.

Naujasis Sanglaudos jungtinis audito direktoratas (DAC) užtikrins, kad jo būsimų audito planų rengimo procesas būtų pakankamai dokumentuotas.

IX. Komisija, atlikdama atitikties auditą ir pakartotinai paimtose imtyse nustačiusi papildomų klaidų, sistemingai vertina, ar tokios klaidos gali pasikartoti likusioje audito institucijos imtyje, ir prireikus prašo atlikti papildomą auditą. Kol atliekamas šis vertinimas ir visi susiję patikrinimai, likutiniame rizikos lygyje (LRL), kuris MVA pateikiamas kaip pagrindinis veiklos rezultatų rodiklis (PVRR), atsižvelgiama į šį neapibrėžtumą, susijusį su atskleista didžiausia rizika.

X. Komisija yra įsitikinusi, kad MVA paskelbtas PVRR ir jo didžiausia vertė atspindi pagrįstą ir teisingą kiekvienos programos klaidų lygio įvertį ir bendrą visų programų klaidų lygio įvertį, remiantis visa MVA pasirašymo metu turima informacija.

XI. Pirmą įtrauką. Komisija nepitaria šiai rekomendacijai siūlyti teisės akto pakeitimus, susijusius su pasiliktomis išmokomis.

Komisija mano, kad nauja 2021–2027 m. BNR nustatyta sąlyga jau sustiprinama ES biudžeto apsauga (žr. Komisijos atsakymą į 1 rekomendaciją).

Antra įtrauka. Komisija iš dalies pritaria šiai rekomendacijai.

Atsižvelgdamas į savo tikslus, Sanglaudos jungtinis audito direktoratas šiuo metu toliau tobulina atlikto darbo dokumentavimą ir peržiūros procesą (žr. Komisijos atsakymą į 2 rekomendaciją).

Trečia įtrauka. Komisija iš dalies pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija, remdamasi 2020 m. MVA pateikta išsamesne informacija, MVA ir toliau atskleis, kaip nustatomos išlygos dėl programų ar jų dalių (žr. Komisijos atsakymą į 3 rekomendaciją).

Ketvirtą įtrauką. Komisija iš dalies pritaria šiai rekomendacijai.

Komisijos organizacinio valdymo struktūros viršūnėje esanti Organizacinio valdymo taryba prižiūri, kaip rengiama MVVA, taigi ji yra tinkamas organas, galintis teikti griežtesnes gaires dėl ataskaitos turinio (žr. Komisijos atsakymą į 4 rekomendaciją).

IVADAS

07. Komisija sutinka, kad valdymo patikrinimai yra pirmoji apsaugos nuo klaidų priemonė ir kad jie turėtų būti veiksmingesni visų pirma užkertant kelią klaidoms ir jas aptinkant. Kiekvienais metais REGIO GD ir EMPL GD savo metinėse veiklos ataskaitose (MVA) praneša, kad didelė dalis valdymo ir kontrolės sistemų veikia ir nėra susijusios su aukštu klaidų lygiu (atitinkamai 89 proc. ir 82 proc. programų REGIO GD ir EMPL GD 2020 m. MVA). Be to, daugeliu programų, dėl kurių pranešta apie žemus klaidų lygius (mažiau nei 1 proc.), atveju Audito Rūmai atlikdami operacijų imčių auditą nenustato jokių klaidų.

10. Praktiškai Komisijos audito veikla, kuri yra jos metinio kontrolės ciklo dalis, apima nacionalinių sistemų audito ataskaitų peržiūrą, išsamų visų metinių kontrolės ataskaitų (patikinimo dokumentų rinkinių dalies) dokumentų vertinimą, faktų nustatymo misijas ir auditą vietoje. Tai leidžia Komisijai patvirtinti daugumos programų klaidų lygius, apie kuriuos pranešta, iki kitos MVA, išskyrus tuos atvejus, kai auditas vis dar atliekamas.

Be to, pagal BNR Komisija turi galimybę atlikti auditą pagal daugiamečią programą per trejus metus nuo tų metų, kuriais išlaidos buvo įtrauktos į metines finansines ataskaitas.

11. Šiame reglamente (139 straipsnio 1 dalis) nustatyta, kad Komisija turi patikrinti valstybės narės pateiktus dokumentus (patikinimo dokumentų rinkinį, įskaitant finansines ataskaitas). Finansinių ataskaitų patvirtinimas grindžiamas besąlygine audito nuomone dėl finansinių ataskaitų, kurią audito institucija pateikė patikinimo dokumentų rinkinyje, nebent Komisija turi konkrečių įrodymų, kad audito nuomonė dėl finansinių ataskaitų yra nepatikima (BNR 139 straipsnio 2 dalis).

Bendras Komisijos atsakymas į 12 ir 13 dalių pastabas

Komisijos dokumentų peržiūros taip pat gali būti papildomos faktų nustatymo misijomis, kuriomis siekiama išsklaidyti abejones, kilusias atliekant metinės kontrolės ataskaitos ir audito nuomonės dokumentų peržiūrą. Per tokias faktų nustatymo misijas kai kuriais atvejais buvo palaipsniui įvedamas ribotas pakartotinis kai kurių operacijų atlikimas, siekiant gauti papildomą patikinimą dėl klaidų, apie kurias pranešta, patikimumo. Tai nedaro poveikio nustatytai rizikai, į kurią atsižvelgiama Komisijos rizikos vertinime, ir dėl to gali būti atliekamas oficialus atitikties auditas pakartotinai atliekant operacijų imčių auditą.

Jei atitikties audito metu kyla konkrečių abejonių, taip pat gali būti atliekamas pakartotinis sistemų auditas. Laikui bėgant Komisijos atitikties audito metodika taip pat keitėsi, kad į ją taip pat būtų įtraukta (net prieš kelionių apribojimus, nustatytus dėl COVID krizės) pakartotinai atliekama operacijų audito dokumentų peržiūra, taip pat numatyta galimybė atlikti tradicinį pakartotinį patikrinimą vietoje.

14. Pagal 2017 m. metinėje ataskaitoje Audito Rūmų pateiktą 4 rekomendaciją Komisijos pagrindinis veiksmingumo rodiklis, susijęs su teisėtumu ir tvarkingumu, yra pagrindinis MVA nurodytas klaidų lygis, pagrįstas finansinėmis ataskaitomis, kurių audito ciklas didžiąja dalimi užbaigtas, neatsižvelgiant į išankstinius mokėjimus finansinėms priemonėms.

Komisija MVA ir MVVA taip pat atskleidžia atitinkamų fondų ir įgyvendinančių generalinių direktoratų atitinkamų išlaidų riziką atliekant mokėjimą ir riziką užbaigiant programą, remdamasi VP lygmeniu nustatytais LRL. Galiausiai MVVA Komisija taip pat atskleidžia su trimis fondais susijusią riziką atliekant mokėjimą (žr. 2020 m. MVVA, III tomas, 5 priedas, 190 p.), kad būtų atsižvelgta į 2017 m. Audito Rūmų metinėje ataskaitoje pateiktą konkrečią rekomendaciją Nr. 4.

15. Komisija sutinka, kad kiekvienais metais keliuose audito institucijų pateiktuose patikinimo dokumentų rinkiniuose papildomos klaidos lieka neaptiktos ir todėl apie jas nepranešama. Tačiau Komisija vertina audito institucijų patikimumą remdamasi ne tik perskaičiuotu klaidų lygiu (kuriam įtaką gali daryti pavienės reikšmingo statistinio poveikio klaidos), bet ir tam tikrais kriterijais, kurie, jei nėra tinkamai įvertinti, atspindi sisteminius jų darbo ir kontrolės sistemų trūkumus (taip pat žr. Komisijos atsakymus į 2018 m. Audito Rūmų metinės ataskaitos 6.14 ir 6.15 dalių pastabas). Be to, Komisija ir Audito Rūmai pakartotinai atlikto audito imtyje taip pat randa patikinimo dokumentų rinkinių, kuriuose neaptikta jokių papildomų klaidų. Todėl Komisija daro išvadą, kad padėtis įvairiose programose ir įvairiais metais skiriasi priklausomai nuo nagrinėjamų klausimų sudėtingumo ir MVA pateiktų ataskaitų dėl audito institucijų atlikto darbo patikimumo (žr. atitinkamai REGIO GD ir EMPL GD 2020 m. MVA 41 ir 47 puslapius).

PASTABOS

21. 2014–2020 m. reglamentavimo sistemoje (ypač BNR 139 straipsnio 5 dalyje) aiškiai atskiriami teisėtumo ir tvarkingumo klausimai nuo finansinių ataskaitų patvirtinimo. Todėl Komisija turi patvirtinti programų finansines ataskaitas, t. y. finansinėse ataskaitose pateiktos apskaitos informacijos išsamumą, tikslumą ir teisingumą, net jei nustatytos reikšmingos netvarkingos išlaidos. Komisija pažymi, kad Audito Rūmai taip pat teikia atskiras nuomones dėl ES finansinių ataskaitų patikimumo ir pagrindinių operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

Komisijai patvirtinus programos finansines ataskaitas, gali būti išmokėtas likutis (jei jis teigiamas) arba, dažnesniais atvejais, dėl didelių išankstinių mokėjimų sistemos, pateikiamas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti. Komisija vis dar gali nutraukti su patvirtintomis finansinėmis ataskaitomis susijusio likučio mokėjimą (jei tenkinamos BNR 83 straipsnio sąlygos) ir (arba) pradėti finansinių pataisų procedūrą pagal BNR 144 ir 145 straipsnius. Todėl Komisija, patvirtinusi finansines ataskaitas, tęsia darbą, susijusį su visais neišspręstais teisėtumo ir tvarkingumo klausimais, o nustačiusi pažeidimus, Komisija turi imtis taisomųjų priemonių pagal reglamentavimo sistemą. Komisija mano, kad nepaisant to, jog buvo leista panaudoti 10 proc. pasiliktų išmokų, šiais tolesniais veiksmais apsaugomas ES biudžetas.

Taip pat pažymėtina, kad, jeigu patvirtinus finansines ataskaitas susigrąžinamas likutis (dėl išankstinio finansavimo, viršijančio finansinėse ataskaitose patvirtintas išlaidas), Komisija gali nedelsdama pateikti vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti, nelaukdama, kol bus baigtos tolesnės procedūros, susijusios su teisėtumo ir tvarkingumo klausimais. Tokiais atvejais dėl šio skubaus susigrąžinimo ES finansiniai interesai yra geriau apsaugoti.

1 langelis. Finansinių ataskaitų, kurioms būdingas reikšmingas klaidų lygis, patvirtinimas

Audito Rūmų pateiktame pavyzdyje nurodytoje sąlyginėje audito nuomonėje dėl 2017–2018 m. patikinimo dokumentų rinkinio buvo pateikta išlyga dėl visų trijų nuomonės elementų (finansinių ataskaitų, teisėtumo / tvarkingumo ir valdymo bei kontrolės sistemos) dėl didelio likutinio bendro klaidų lygio (8,54 proc.).

Komisija audito institucijai paaiškino, kad pagal teises nuostatas (BNR 127 straipsnio 5 dalies a punktą ir 139 straipsnio 2 ir 5 dalyse) audito institucija turėtų pareikšti nuomonę dėl finansinių ataskaitų tik dėl jų išsamumo, tikslumo ir teisingumo. Finansinėse ataskaitose nurodytų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas (išreikštas LRL) nagrinėjamas pagal kitus audito nuomonės elementus.

Peržiūrėjusi patikinimo dokumentų rinkinį, Komisija patvirtino finansines ataskaitas (nes buvo įvykdytos atitinkamos teisinės sąlygos), išdavė vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti, parengtą apskaičiavus likutį, ir, kaip reikalaujama, pradėjo finansinių pataisų procedūrą.

22. Pagal teises nuostatas (2021–2027 m. BNR 2021/1060 99 ir 102 straipsnius) Komisija privalo iki gegužės 31 d. pranešti valstybėms narėms, ar ji patvirtina iki tų pačių metų vasario 15 d. pateiktas finansines ataskaitas, ar ne.

Dėl šio laiko ribojimo Komisija neturi galimybės užbaigti klaidų lygių, apie kuriuos pranešta, patikimumo vertinimo, visų pirma tais atvejais, kai ji turi atlikti auditą vietoje. Todėl teisinėje sistemoje (2021–2027 m. BNR 70 straipsnio 2 dalyje) nustatytas trejų kalendorinių metų laikotarpis po finansinių ataskaitų patvirtinimo, per kurį Komisija gali atlikti atitinkamų išlaidų auditą. Be to, taisomųjų priemonių gali būti imamasi bet kuriuo metu po finansinių ataskaitų patvirtinimo ir leidimo panaudoti pasiliktas išmokas (žr. Komisijos atsakymą į 21 dalies pastabas).

Bendras Komisijos atsakymas į 25 ir 26 dalių pastabas

Komisijos 100 proc. gautų metinių kontrolės ataskaitų ir audito nuomonių dokumentų peržiūra grindžiama patikinimo dokumentų rinkinyje pateikta informacija, atsižvelgiant į sukaupias žinias ir ankstesnį auditą, atliktą atitinkamoje audito institucijoje ir VP (įskaitant pačios Komisijos auditą, Europos Audito Rūmų auditą ir nacionalinių sistemų audito ataskaitas).

Tai taip pat apima ryšių palaikymą su programų audito institucijomis, kad būtų išaiškinta metinėse kontrolės ataskaitose pateikta informacija, kuri gali būti užbaigta atliekant faktų nustatymo misijas, siekiant toliau su audito institucija peržiūrėti informaciją. Todėl šis procesas gali apimti kai kurių audito institucijos darbo dokumentų peržiūrą ir kai kurių operacijų audito elementų pakartotinę dokumentų peržiūrą. Iš tiesų, nors Komisijos dokumentų peržiūrų ir faktų nustatymo misijų metodika nebuvo aiškiai susijusi su atskirų operacijų ar išlaidų punktų tvarkingumo vertinimu ar patikrinimu iki 2020 m., toks vertinimas ir (arba) patikrinimas daugeliu atvejų anksčiau taip pat buvo atliktas praktiškai.

Atliekant dokumentų peržiūrą galima patikrinti imties sudarymo metodiką ir pakoreguoti klaidų lygius, apie kuriuos pranešta, neatsižvelgiant į klaidos šaltinį (klaidų kiekybinis įvertinimas, aptiktų klaidų projekcija, pataisų, apie kurias pranešta, lygis, kai kurių klaidų nagrinėjimas ir t. t.). Dėl visų tokių nustatytų problemų ir bendrų nustatytų faktų Komisija prirėikus klaidų lygį gali perskaičiuoti ir gauti tikslesnį nei tas, apie kurį pranešta. Tai daroma kasmet keleto programų atveju. Pavyzdžiui, 2020 m. gautų patikinimo dokumentų rinkinių atveju REGIO GD, remdamasis bendra informacija, gauta iš savo atliktų auditų ir išplėstinės patikinimo paketų peržiūros (žr. REGIO GD MVA 47 puslapį ir 104 išnašą), galėjo perskaičiuoti likutinę riziką, apie kurią pranešta, dėl 19 programų. Taigi, atlikus praneštinių likutinių klaidų lygių dokumentų peržiūrą, vidutinis klaidų lygis perskaičiuotas į 2,1 proc., o ne į 1,2 proc., kaip pranešė ERPF / SF programos institucijos.

Tačiau dokumentų peržiūra nėra skirta peržiūrėti visus pagrindinius patvirtinamuosius dokumentus ir visapusiškai įvertinti išlaidų tvarkingumą. Nepaisant papildomų veiksmų, kurių ėmėsi Komisija, pvz.,

faktų nustatymo misijų, žinodama apie šį dokumentų peržiūrai būdingą apribojimą, Komisija šią peržiūrą papildo tolesniu audito darbu, daugiausia dėmesio skirdama išsamiems tyrimams operacijų ir išlaidų punktų lygmeniu, susijusiems su patikinimo dokumentų rinkinių, atrinktų daugiausia remiantis rizikos vertinimu, imtimi.

27. Kalbant apie Komisijos kontrolinio sąrašo, skirto kasmet gaunamų maždaug 800 nacionalinių sistemų audito ataskaitų vertinimui, turinį, Komisija mano, kad jos kontroliniame sąraše pateikti klausimai yra konkretūs ir skirti svarbių ataskaitų elementų kokybiniam vertinimui, kaip antai kontrolės testų mastas, aptiktų problemų ir padarytų išvadų suderinamumas, pasiūlytų rekomendacijų tinkamumas ir tolesni veiksmai ir kt.

Remdamasi ankstesnėmis diskusijomis su Audito Rūmais dėl šio nustatyto fakto, Komisija neseniai atnaujino šį kontrolinį sąrašą, pridėdama papildomų nurodymų auditoriams dėl atliktino vertinimo ir atskleistinos informacijos, kad būtų visiškai pagrįsti atsakymai „taip“ arba „ne“, kartu išlaikant atitinkamą administracinės naštos lygį.

28. Komisija LRL patvirtina MVA, remdamasi visa tuo metu turima informacija, susijusia su atliktu dokumentų ir (arba) vietoje atliktu auditu. Tikimasi, kad LRL gali būti koreguojami atsižvelgiant į atitikties auditą, visų pirma tais atvejais, kai dokumentų peržiūros metu Komisija nustato didelę riziką, susijusią su audito institucijos darbu ir klaidų lygiu, apie kuriuos pranešta, patikimumu, ir nusprendžia atlikti tolesnį auditą vietoje, kad pašalintų šią riziką.

30. Komisija turi užtikrinti pusiausvyrą tarp tikslų (patikinimo), priemonių (išteklių ir laiko) jiems pasiekti ir peržiūrėtinų patikinimo dokumentų rinkinių ir (arba) programų skaičiaus (daugiau kaip 300 patikinimo dokumentų rinkinių, apimančių 418 programų). Šios dokumentų peržiūros yra pirmasis audito proceso etapas; jos apima 100 proc. valstybių narių pateiktų patikinimo dokumentų rinkinių. Remiantis Komisijos sukaupta patirtimi, susijusia su audito institucijomis ir programomis, taip pat ankstesnių auditų rezultatais, jomis užtikrinamas tam tikras visų veiksmų programų ir jų išlaidų patikinimo lygis. Jomis taip pat gali būti sprendžiami kai kurie teisėtumo ir tvarkingumo klausimai (taip pat žr. Komisijos atsakymą į 25 ir 26 dalių pastabas).

Be to, tais atvejais, kai kasmet pranešama apie žemą programos klaidų lygį, o Komisija arba Audito Rūmai pakartotinai atlikto audito metu nenustato papildomų klaidų, dokumentų peržiūra suteikia galimybę gauti pakankamą patikinimą, kad mažas klaidų lygis, apie kurį pranešta, vėlesniais vertinamais metais vėl bus patikimas.

Tai matyti iš didžiausios ERPF / SF programos, dėl kurios Audito Rūmai, pakartotinai atlikdami auditą, per pastaruosius dvejus metus nepranešė apie jokiais klaidas. Tokios programos atveju pakanka atlikti metinės kontrolės ataskaitos dokumentų peržiūrą, o pakartotinis Komisijos atliekamas kasmetinis auditas nebūtų efektyvus audito išteklių panaudojimas.

33. Audito Rūmų nustatyti neatitikimai taikant rizikos vertinimo metodiką (balų priskyrimas konkrečioms rizikoms) neturėjo neigiamų pasekmių bendriems Komisijos atlikto rizikos vertinimo rezultatams. Atlikusi rizikos balų modeliavimą naudojant teisingą verčių intervalą, Komisija nustatė, kad pavienių audito institucijų bendras rizikos balas nebūtų reikšmingai pasikeitęs, o išvados dėl audito plano liktų nepakitusios. Tačiau į šį Audito Rūmų nustatytą faktą atsižvelgta ir 2020 m. iš tiesų sustiprinta rizikos vertinimo kokybės peržiūra, įskaitant kruopštų teisingų balų skyrimo visais atvejais patikrinimą.

Bendras Komisijos atsakymas į 34 ir 35 dalių pastabas

Bet koks rizikos vertinimas yra *ex ante* vertinimas, kuriuo įvertinama galimos rizikos tikimybė ir poveikis, remiantis profesiniu vertinimu ir visa tuo metu turima informacija.

Komisijos atliekamas audito institucijų rizikos vertinimas apima ne tik klaidų lygius, bet ir audito institucijos darbo kitose srityse, įskaitant sistemų auditą ir finansinių ataskaitų auditą, kokybę. Taip pat atsižvelgiama į veiksnius, susijusius, pavyzdžiui, su audito institucijos padėtimi valdymo ir kontrolės sistemose ir jos administraciniais gebėjimais.

Todėl klaidų lygių peržiūra po atitikties audito nebūtinai keičia rizikos vertinimo išvadas. Komisija mano, kad apskritai jos atlikto atitikties audito rezultatais patvirtintos jos atlikto rizikos vertinimo išvados.

36. Rizikos vertinimu vadovaujamosi rengiant audito planą, tačiau tai nėra vienintelis ir išimtinis kriterijus, į kurį reikia atsižvelgti rengiant audito planą. Pavyzdžiui, Komisija į savo 2019 m. audito planą įtraukė vieną mažos rizikos audito instituciją dėl Komisijai deklaruotų didelių sumų, taip visiškai pagrįsdama šį įtraukimą.

Kaip nurodyta Komisijos audito strategijoje, atliekant auditą daugiausia dėmesio skiriama toms audito institucijoms, kuriomis Komisija dar negalėjo tinkamai pasitikėti, kurių atžvilgiu iki šiol atlikta ribota peržiūra arba kurių atžvilgiu atsirado naujų rizikų.

Tačiau pagal tarptautinius audito standartus ir ankstesnes Audito Rūmų rekomendacijas tam tikras audito darbas turi būti atliekamas ir kitų audito institucijų atveju, taip ilgainiui bus užtikrinta pagrindinių audito institucijų aprėptis. Todėl, nors rizikos elementas yra pagrindinis veiksnys Komisijos audito darbo apimčiai nustatyti, ji taip pat atsižvelgia į aprėpties elementą. Tai visų pirma pasakytina apie EMPL GD 2019 m., kai jis nusprendė ilgainiui padidinti savo ESF audito institucijų aprėptį.

Komisija toliau stiprins savo sprendimų priėmimo proceso, skirto jos audito planui parengti, dokumentavimą, siekdama užtikrinti, kad būtų aiškiai atskleistos ir paaiškintos sąsajos su rizikos vertinimo rezultatais ir kitais svarstomais kriterijais.

38. Dėl dviejų Audito Rūmų nurodytų atvejų Komisija pažymi, kad vienu atveju ši problema turi nedidelį finansinį poveikį likutinei rizikai, kurią perskaičiavo Komisija, ir kad antruoju atveju gali reikėti atlikti papildomą vertinimą, kaip paaiškinta jos atsakymuose į 39 ir 40 dalių pastabas.

39. Komisija sutinka, kad projekto dotacijos susitarime buvo nurodytos neaiškios sąlygos, susijusios su supaprastinto išlaidų apmokėjimo taikymu (t. y. nuoroda į teisinį pagrindą, neatitinkantį nurodytos fiksuotosios normos procentinės dalies) ir pateikta nuoroda į BNR 68 straipsnio 1 dalies b punktą. Tuo remiantis paramos gavėjui turėjo būti išmokėta 15 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių personalo išlaidų, o ne 25 proc. taikytinų tiesioginių išlaidų (t. y. schema, kurią vadovaujančioji institucija ketino pakartotinai panaudoti pagal programą „Horizontas 2020“ mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektams). Komisijos audito metu į šį neatitikimą turėjo būti atkreiptas dėmesys.

Tačiau šis projekto skirtumas turi nedidelį poveikį programos klaidų lygiui, atsižvelgiant į tai, kad Komisijos audito metu buvo nustatytas didelis šios programos neatitikimas, turintis daug didesnę poveikį (kai klaidų lygis yra daug didesnis nei 2 proc., žr. problemos aprašymą 2 langelyje).

40. Dėl antrojo Audito Rūmų nurodyto atvejo Komisija pripažįsta, kad audito metu ji neanalizavo nei grupės, nei veiklos susitarimų, nes pagalbos gavėjo NACE kodas buvo 93.293 („Kita pramogų ir rekreacinė veikla“, o ne transportas, kuriam teikiama valstybės pagalba). Vis dėlto, jeigu įmonė vykdo kelias veiklos rūšis, regioninė pagalba gali būti teikiama ekonominei veiklai, kuriai BBIR 13 straipsnis netaikomas, jei veiklos yra aiškiai atskirtos viena nuo kitos. Be to, jei veiklos vykdytojai už teisę valdyti laivus moka rinkos kainą, tokio lygio pranašumas gali būti atmestas. Todėl šiuo etapu negalima daryti išvados, kad pagalba buvo naudinga veiklos vykdytojų vykdomai transporto veiklai ir todėl nebuvo tinkama finansuoti pagal valstybės pagalbos taisykles.

Komisija, bendradarbiaudama su nacionalinėmis valdžios institucijomis, atliks reikalaujamą vertinimą, kad galėtų padaryti išvadą dėl išlaidų tinkamumo finansuoti.

41. Komisija pažymi, kad tuo atveju, kai pranešama apie kelių fondų finansuojamos programos bendrą klaidų lygį, generalinis direktoratas gali nuspręsti taikyti bendrą klaidų lygį arba konkrečiam fondui taikomą klaidų lygį, jei jis žinomas (kaip šiuo konkrečiu atveju padarė EMPL GD). Kadangi REGIO GD atitikties audito rezultatai turėjo įtakos tik ERPF, EMPL GD nuomone, nebuvo pagrindo keisti ESF klaidų lygį, apie kurį pranešta.

DAC įsteigimas padės suderinti požiūrį, kurio tokiais atvejais laikosi abu generaliniai direktoratai (bendros imties atveju abiejuose generaliniuose direktoratuose bus naudojamas bendras klaidų lygis).

2 langelis. Atitikties auditas. Bendra keturių veiklos programų, apimančių ERPF ir ESF, imtis

Audito Rūmų nurodytu atveju audito institucija iš tiesų naudojo dviejų ERPF ir dviejų ESF programų sluoksniinę statistinę imtį. Atlikusi sluoksniavimą, audito institucija galėjo pateikti reprezentatyvų visų keturių programų klaidų lygį pagal fondą ir bendrai.

Komisijos audito (REGIO GD) metu buvo aptiktas su geležinkelių infrastruktūra susijęs ERPF neatitikimas, turėjęs reikšmingą poveikį ERPF sluoksniui, taigi ir bendram klaidų lygiui (likutinio klaidų lygio padidėjimas gerokai viršijo 2 proc.). Atsižvelgdamas į tai, kad konkretus ERPF nustatytas faktas patikinimo požiūriu nebuvo susijęs su ESF, EMPL GD manė, kad yra tikslingiau naudoti ESF klaidų lygį, o REGIO GD perskaičiavo bendrą klaidų lygį, kurį naudojo audito institucija.

Kaip nurodyta 41 dalyje, šis požiūris bus visiškai suderintas būsimose MVA.

43. Komisija pritaria, kad, išlaikant proporcingas administracines procedūras, reikėtų patobulinti kai kurių bylų audito dokumentus ir užtikrinti, kad visi auditoriai laikytųsi nustatytų reikalavimų.

45. Apskritai valstybių narių institucijos, pasikeitusios argumentais per prieštaravimo procedūras, įgyvendina Komisijos audito ataskaitose rekomenduotas pataisas, kad galėtų pasinaudoti BNR numatyta galimybe tokiu būdu atlaisvintas lėšas pakartotinai panaudoti kitiems tinkamiems finansuoti projektams (BNR 145 straipsnio 5 dalis).

Kitu atveju Komisija pagal reglamentą privalo pradėti finansinių pataisų procedūrą ir naują prieštaravimo procedūrą su valstybe narė dėl reikalaujamų atskirų arba ekstrapoliuotų pataisų (BNR 85, 144 ir 145 straipsniai). Komisijos sprendimu dėl finansinės pataisos sumažinama programai skirta suma.

46. Pagal BNR 75 straipsnio 2a dalį Komisija turi užbaigti audito ataskaitą per tris mėnesius, remdamasi tame etape auditorių turima informacija, net jei valstybė narė nesutinka su Komisijos nustatytais faktais.

Jei ir toliau nesutariama, Komisija tolesnių veiksmų etape turi įvertinti visą papildomą informaciją arba naujus faktus, kuriuos valstybė narė pateikė atsakydama į galutinę audito ataskaitą, nes Komisija privalo lojaliai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, kaip Teisingumo Teismas priminė daugelyje sprendimų dėl Komisijos finansinių pataisų procedūrų. Tam gali prireikti papildomų vidaus konsultacijų su kompetentingais generaliniais direktoratais.

Tas pats pasakytina apie Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su Audito Rūmų audito rezultatais, kai valstybės narės šiame procese pateikia papildomų įrodymų.

3 langelis. Galutiniai klaidų lygiai nėra galutiniai

3 langelyje Audito Rūmų aprašyta pastaba susijusi su netinkamu finansuoti tiesioginiu projekto skyrimu, kurį Komisija, remdamasi iš nacionalinių institucijų gauta papildoma informacija,

tolesniame audito etape iš atsitiktinės klaidos pakeitė į sisteminę klaidą. Šia pateikta informacija paaiškinta, kad laikantis vadovaujančiosios institucijos požiūrio, visi tokie projektai (t. y. projektai, priskiriami bandomiesiems ir finansuojami pagal techninę pagalbą) būtų skiriami tiesiogiai, o tai, Komisijos nuomone, atspindi sisteminę vadovaujančiosios institucijos darbo problemą. Valdymo ir audito institucijos taip pat patvirtino, kad iki šiol Komisijai buvo deklaruotas tik vienas toks projektas. Todėl Komisija nustatytą faktą iš sisteminės klaidos pakeitė į atsitiktinę klaidą.

Nacionalinės valdžios institucijos nustatė šią sisteminę klaidą konkrečioje audito populiacijoje ir sutiko paskesniame mokėjimo prašyme taikyti 100 proc. pataisos normą bei nutraukti netinkamą praktiką. Todėl Komisija perskaičiavo klaidų lygius, atsižvelgdama į šią nustatytą sisteminę klaidą, vadovaudamasi Komisijos gairėmis dėl imčių sudarymo ir klaidų nagrinėjimo, taip pat atsižvelgdama į proporcingumo principą pagal Sutartį ir BNR (BNR 85 straipsnis).

Todėl Komisija teigia, kad būtų teisinga ir proporcinga šios klaidos neekstrapoliuoti visoms deklaruotoms programos išlaidoms ir kad LRL, kaip nurodyta jos galutinėje audito ataskaitoje, turėjo būti atitinkamai peržiūrėtas.

47. Komisija pripažįsta, kad finansinių pataisų procedūros yra ilgos ir sudėtingos dėl Audito Rūmų paaiškintų priežasčių ir dėl Komisijos pareigos atsižvelgti į bet kokią papildomą informaciją, kurią valstybė narė pateikė pagal proporcingumo ir lojalaus bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis principus visuose finansinių pataisų procedūros etapuose. Valstybės narės taip pat ne visada gali pateikti visus reikalaujamus įrodymus per nustatytus terminus arba iš karto, o tai apsunkina procedūrą.

MVA Komisija pateikia ankstesnių ataskaitinių metų įvairių reikalaujamų finansinių pataisų procedūrų pažangą (žr. REGIO GD 2020 m. MVA, p. 50–51).

49. Prieš atlikdama finansines pataisas, įskaitant grynąsias pataisas, Komisija turi laikytis griežtų BNR vienos iš teisėkūros institucijų nustatytų kriterijų, susijusių su grynosiomis finansinėmis pataisomis, ir vadovautis visomis deramomis prieštaravimo procedūromis, atitinkančiomis teises prievoles ir tarptautinius audito standartus. Todėl Komisija, prieš užbaigdama finansinių pataisų procedūrą, negali patvirtinti, ar prašomos papildomos finansinės pataisos turėtų būti grynios, ar ne. Tai priklauso nuo nuodugnios didelio trūkumo analizės ir galutinio patvirtinimo, kaip apibrėžta reglamente, atsižvelgiant į bet kokią papildomą informaciją, kurią valstybė narė pateikė finansinių pataisų procedūros metu, įskaitant informaciją apie priemones, kurių imtasi, ir į sąlygų, kurias viena iš teisėkūros institucijų nustatė grynosioms finansinėms pataisoms, taikytinumą pagal BNR 145 straipsnio 7 dalį.

Bendras Komisijos atsakymas į 50 ir 51 dalių pastabas

Komisija pažymi, kad jos 2019 m. ir 2020 m. REGIO GD ir EMPL GD MVA atskleisto klaidų lygio (PVRR) įvertis išreiškiamas kaip intervalas, apimantis didžiausią riziką (žr. 60 dalį). Nors šis intervalas nesiekia Audito Rūmų įvertinto klaidų lygio, jis patenka į intervalą, kurį Audito Rūmai apskaičiavo 2019 ir 2020 m. patikinimo pareiškimuose.

Todėl Komisija yra įsitikinusi, kad jos išsamus vertinimas, pagrįstas dokumentų ir vietoje atliekamų auditų, apimančių įvairias atskiras programas ir patikinimo dokumentų rinkinius, atsižvelgiant į jiems priskiriamą riziką, deriniu, padeda jai nustatyti pagrįstą ir teisingą kiekvienos programos klaidų lygio įvertį ir bendrą visų programų klaidų lygio įvertį.

Išsamesni paaiškinimai pateikiami Komisijos atsakymuose į toliau pateiktų dalių pastabas.

51. Paskelbtus PVRR, susijusius su atitinkamomis ataskaitiniais metais patirtomis išlaidomis, patvirtina generalinis direktorius. Jie yra bendros sanglaudos programų rizikos atliekant mokėjimą įvertis jų atskleidimo metu, atsižvelgiant į visą tuo metu turimą informaciją.

53. Atsižvelgdama į audito ekonominį efektyvumą ir turimus išteklius, Komisija atlieka pakartotinį audito darbą imties pagrindu. Remdamasi nustatyta rizika, ji atrenka operacijų, kurias reikia pakartotinai audituoti, imtį. Kai tinkama ir įmanoma, Komisija taip pat atrenka įvairių rūšių operacijas iš audito institucijos imties arba tam tikrais atvejais dalį savo imties gali atsitiktine tvarka atrinkti iš audito institucijos audituojamos imties.

Tačiau ne visada įmanoma aprėpti visų rūšių operacijas, atsižvelgiant į audito institucijos imties struktūrą: Komisijos imčių dydis labai padidėtų, o reikalingo audito darbo nebūtų įmanoma atlikti.

Komisija taip pat pažymi, kad kiekvienais metais yra tik keli atvejai, kai audito institucijos kelias programas sugrupuoja į bendrą imtį.

55. Kai Komisija nustato papildomų klaidų pakartotinėje imtyje, vykdant audito procedūras ir toliau sistemingai vertinama, ar tokios klaidos gali pasikartoti likusioje audito institucijos

imtyje. Tai daroma Komisijai atliekant dokumentų analizę arba, dažniau, Komisijai paprašius audito institucijos atlikti papildomą audito darbą, remiantis bendru supratimu, kokia tai problema ir kodėl audito institucija turėtų patikrinti savo ankstesnę audito darbą. Todėl Komisija sistemingai imasi veiksmų, kad užtikrintų, kad kitos panašios klaidos, kurių gali būti likusioje audito institucijos imtyje, būtų toliau tiriamos; jos tiriamos Komisijai atliekant vertinimą arba jas tiria audito institucija (taip pat žr. Komisijos atsakymą į 56 dalies pastabas). Todėl Komisija mano, kad naudojant jos metodą galima gauti pagrįstą patikinimą, kad likusioje audito institucijos imties dalyje neliko neaptiktų reikšmingų klaidų.

56. Komisijos atitikties audito tikslas – pakartotinai atliekant auditą, kuris dėl laiko ir išteklių apribojimų būtinai atliekamas imties pagrindu (žr. Komisijos atsakymą į 30 dalies pastabas), gauti pagrįstą patikinimą, kad audito institucijos nurodyti klaidų lygiai yra patikimi arba nėra reikšmingai iškraipyti. Komisijos metodas tokiam pagrįstam patikinimui gauti apima elementus, skirtus aptikimo rizikai šalinti (pvz., rizikos analizę), tačiau jį taikant tokia aptikimo rizika negali būti sumažinta iki nulio, o tai taip pat nebūtų ekonomiškai efektyvu, ypač tais atvejais, kai tokia rizika nėra vertinama kaip reikšminga. Kai lieka abejonių, Komisija, apskaičiuodama PVR, naudoja didžiausią programos riziką (žr. Komisijos atsakymą į 60 dalies pastabas).

Kalbant apie klaidas, kurias Komisija laikė nesikartojančiomis, Komisija atidžiai išnagrinėjo kiekvienos tokios klaidos pobūdį ir pagrindines priežastis, atsižvelgdama į neaudituočių operacijų ypatybes. Remdamasi šiuo darbu, Komisija padarė išvadą, kad tokių klaidų tikimybė ir (arba) galimas poveikis likusioje audito institucijos imtyje yra mažas.

4 langelis. Atitikties auditas. Papildomos klaidos liko nenustatytos ir neištaisytos

Atlikdama Audito Rūmų nurodyto patikinimo dokumentų rinkinio atitikties auditą, Komisija nustatė papildomų klaidų trijose operacijose ir atitinkamai peržiūrėjo klaidų lygius. Nacionalinių institucijų taip pat buvo paprašyta pakartotinai patikrinti likusią audito institucijos imties dalį, kurios Komisija neauditavo dėl šių trijų klaidų. Komisijai pateikus galutinę audito ataskaitą, valstybė narė įgyvendino reikalaujamas papildomas finansines pataisas.

Kalbant apie paskesnio Audito Rūmų audito, susijusio su 2018 m. patikinimo pareiškimu, rezultatus, Komisija pažymi, kad trys iš papildomų didžiausių poveikį turinčių klaidų buvo susijusios su sisteminė problema, kurią Komisija jau nustatė atlikdama ankstesnę sistemos auditą ir dėl kurios imtasi taisomųjų priemonių. Be to, Komisijos tarnybos taip pat ėmėsi tolesnių veiksmų dėl visų likusių Audito Rūmų audito metu nustatytų faktų, kuriuos patvirtino Komisija. Klaidų lygiai buvo toliau peržiūrėti, siūlomi nauji atskiri pataisymai, o nacionalinių institucijų buvo paprašyta pakartotinai patikrinti likusią audito institucijos imties dalį, kurios Audito Rūmai ir Komisija neauditavo, atsižvelgiant į šiuos papildomus audito metu nustatytus faktus.

Prašomų patikrinimų rezultatus valstybės narės pateikė 2021 m. birželio mėn. Komisijos auditoriai, kruopščiai vykdydami tolesnes procedūras, šiuo metu palaiko ryšį su nacionalinėmis institucijomis, kad gautų išsamią informaciją apie atliktą darbą. Taip pat pradėtos vidaus konsultacijos su kitomis Komisijos tarnybomis, siekiant užtikrinti teisingą tam tikrų sudėtingų valstybės pagalbos klausimų aiškinimą ir požiūrį į juos.

Kai pagrįsta, Komisijos tarnybos imsis tolesnių veiksmų, įskaitant klaidų lygio peržiūrą ir (arba) papildomų taisomųjų priemonių taikymą.

58. Komisija pabrėžia kiekvienos programos ir patikinimo dokumentų rinkinio dokumentų peržiūrą, kurias ji atlieka taikydama savo audito metodą, naudą. Šis metodas ypač veiksmingas ir prasmingas programų, dėl kurių kiekvienais metais pranešama apie patikimus mažus klaidų lygius, atveju. Dokumentų peržiūros papildomos faktų nustatymo misijomis ir kai kuriais atvejais nuodugnia darbo dokumentų peržiūra. Jas atliekant taip pat galima nustatyti riziką, dėl kurios gali būti atliekamas tolesnis pakartotinis auditas vietoje (žr. Komisijos atsakymą į 25, 26 ir 30 dalių pastabas).

Vadovaudamasi šiuo diferencijuotu požiūriu, Komisija nemano, kad atliekant atitikties auditą kai kuriose programose ir valstybėse narėse nustatytų klaidų būtinai yra ir kitose neaudituose programose ir valstybėse narėse.

Tačiau iš mažesnės rizikos programų ar institucijų atitikties audito taip pat matyti, kad tokiais atvejais kartais galima rasti papildomų klaidų. Todėl Komisija į šią informaciją atsižvelgė apskaičiuodama didžiausią rizikos lygį atitinkamų programų MVA.

59. Komisija taiko audito procedūras, kad gautų pagrįstą patikinimą, ar 122 audito institucijų nurodyti 418 programų klaidų lygiai yra priimtini, ar ne, ir ar yra požymių, kad reikšmingas klaidų lygis gali išlikti kiekvienos veiksmų programos lygmeniu. Komisija mano, kad jos metodas atitinka patikinimo tikslą.

Kalbant apie generalinio direktorato lygmeniu MVA nurodytą teisėtumo ir tvarkingumo PVRR, atlikdama skaičiavimus Komisija taiko konservatyvų požiūrį, pagal kurį atsižvelgiama į visus tuo metu patvirtintus klaidų lygius (didžioji dauguma atveju) ir didžiausias klaidų sumas, kai pasirašymo metu atliekant auditą taikomos prieštaravimo procedūros. Be to, Komisijos tarnybos paskutinėse trijose MVA paskelbė didžiausią PVRR vertę, susijusią su teisėtumu ir tvarkingumu, atsižvelgdamos į visus galimus neaiškumus ir nepatvirtintą informaciją MVA pasirašymo metu.

Todėl Komisija yra įsitikinusi, kad MVA paskelbtas PVRR ir didžiausia vertė yra pagrįstas ir teisingas atitinkamų metų išlaidų rizikos biudžetui įvertis, remiantis visa MVA pasirašymo metu turima informacija ir atsižvelgiant į daugiametį programavimo laikotarpį (taip pat žr. Komisijos atsakymus į 50, 51, 55 ir 56 dalių pastabas).

60. Nuo 2019 m. tiek MVA, tiek MVVA pateikiama mažiausia ir didžiausia sanglaudos srities rizika atliekant mokėjimą pagal fondą, politiką ir visos Komisijos atveju.

61. Komisija pažymi, kad sukūrus DAC bus sudarytos sąlygos dar labiau suderinti ir suvienodinti požiūrį į visus fondus, už kuriuos atsakinga naujoji jungtinė audito tarnyba.

Komisija išreiškė savo nuomonę dėl dokumentų peržiūrų naudingumo jos patikinimo procesui (žr. Komisijos atsakymą į 25, 26, 30 ir 58 dalių pastabas). Komisija taip pat sutinka, kad aptikimo rizika yra būdinga bet kokiai audito praktikai ir gali būti tam tikru mastu sumažinta taikant audito procedūras, tačiau jos niekada negalima visiškai pašalinti.

62. Tai, kad kai kuriuos tinkamumo finansuoti kriterijus galima įvertinti tik užbaigiant programas, yra neatsiejama nuo daugiametės programos ir BNR taisyklių. Komisija žino apie tokius kriterijus ir jų keliamą riziką ir tai į tai atsižvelgia taikydama savo programavimo laikotarpio užbaigimo metodą.

Metinių finansinių ataskaitų rengimo metu deklaruotų išlaidų negalima laikyti potencialiai netinkamomis, atsižvelgiant į tokius tinkamumo finansuoti kriterijus, kuriuos galima įvertinti tik vėliau arba užbaigiant programą. Todėl MVA rengimo metu negali būti jokio potencialaus neatitikimo, kurį būtų galima nustatyti ir apie jį pranešti, ir Komisija neturi pagrindo atsižvelgti į tokią būsimą riziką nustatydamą savo metinius klaidų lygius.

Komisija pakartoja, kad MVA nurodyti klaidų lygiai patvirtinami remiantis visa susijusia informacija, turima pasirašant MVA (žr. generalinių direktoratų MVA 5 priedą, atitinkamai REGIO GD ir EMPL GD ataskaitų 43 ir 58 puslapius, taip pat Komisijos atsakymą į 28, 56 ir 59 dalių pastabas).

63. Generalinio direktoriaus, kaip leidimus suteikiančio pareigūno, atsakomybė – užtikrinti, kad tais metais atlikti mokėjimai veiksmų programų lygmeniu nebūtų paveikti reikšmingo klaidų lygio. Todėl pagal sanglaudos politiką generaliniai direktoriai išlygas, susijusias su kalendoriniais metais apmokėtomis išlaidomis, pateikia programų lygmeniu arba, siekiant atsižvelgti į proporcingumą, atitinkamos programos dalies (prioriteto arba tarpinės institucijos) lygmeniu.

67. Komisija pabrėžia, kad išlygos grindžiamos MVA pasirašymo metu turima informacija, įskaitant ankstesnių trūkumų arba vertinimų poveikį naujausiems pateiktiems klaidų lygiams ir audito nuomonėms. Pavyzdžiui, savo 2020 m. MVA EMPL GD aiškiai nurodo, kad keturios išlygos grindžiamos trūkumais arba abejonėmis dėl ankstesniais metais nurodyto klaidų lygio, kuris nebuvo pašalintas tuo metu, kai buvo gauti nauji patikinimo dokumentų rinkiniai, patikimumo. Todėl EMPL GD šioms programoms nustatė išlygą, neatsižvelgdamas į teigiamus rezultatus, apie kuriuos atitinkamos audito institucijos pranešė patikinimo dokumentų rinkinyje. Tačiau suprantama, kad pasirašydama MVA Komisija negali numatyti būsimos audito, kuris dar nebuvo atliktas, rezultatų.

5 langelis. Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD. Išlygos nustatomos neturint išsamios informacijos

Teisėtumo ir tvarkingumo patikrinimas yra nuolatinis procesas iki programos užbaigimo.

Pasirašant MVA (kiekvienų metų balandžio 30 d.) pateikiamas pagrįstas patikinimas dėl atitinkamų ataskaitinių metų išlaidų, kaip reikalaujama Finansiniame reglamente. Tai nedaro įtakos paskesnei informacijai, gaunamai, visų pirma, atliekant tolesnį auditą.

Konkrečiu Audito Rūmų nurodytu atveju Komisijos tarnybos MVA pasirašymo metu nenustatė programos išlygų, nes paskutinis LRL, apie kurį pranešta, nebuvo didesnis nei 2 proc., o Komisija nenustatė jokių ankstesnių trūkumų požymių. Atliekant paskesnį Komisijos auditą buvo nustatyta klaidų, kurių audito institucija neaptiko, todėl LRL padidėjo iki daugiau nei 2 proc.

Tačiau taip yra ne visada ir Komisijos tarnybos negali iš anksto nuspręsti, kokie galutiniai klaidų lygiai galėtų būti nustatyti atliekant paskesnį auditą.

Todėl šiuo konkrečiu Audito Rūmų nurodytu atveju išlyga nebūtų buvusi pagrįsta MVA pasirašymo metu. Be to, EMPL GD kitoje MVA faktiškai pakoregavo su šia VP susijusį 2017–2018 ataskaitinių metų LRL iki 4,38 proc., kad būtų atsižvelgta į atlikto audito rezultatus, o patvirtinus, kad atliktos reikiamos papildomos finansinės pataisos, LRL vėliau buvo dar kartą pakoreguotas iki 2 proc.

69. Prieš deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui pasirašant, Komisijos nariai informuojami apie MVA rengimą ir turinį.

71. MVA projektų kokybės peržiūra yra kruopštus ir struktūrizuotas procesas, apimantis glaudžius centrinių tarnybų ir atitinkamų generalinių direktoratų ryšius. Centrinės tarnybos tikrina atitiktą instrukcijoms, pateiktos informacijos kokybę ir atlikto vertinimo atitiktą pagrindinei informacijai. Jos gauna kitų tarnybų, įskaitant Vidaus audito tarnybą, paramą, susijusią su informacijos apie VAT audito darbą teisingumu.

Tarpusavio vertinimo posėdžiai rengiami siekiant užtikrinti nuoseklumą sprendžiant panašius klausimus generalinių direktoratų grupėse.

Nors kiekvienas deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas pasilieka atsakomybę už savo MVA ir dėl jos priima galutinį sprendimą, generaliniai direktoratai raginami apsvarstyti pastabas ir komentarus, gautus atlikus kokybės peržiūrą ir bet kokį tarpusavio vertinimą, kad būtų patobulintas MVA projektas.

73. MVVA Komisija naudoja riziką atliekant mokėjimą, kurią generaliniai direktoratai atskleidė savo MVA, dėl kurių buvo atlikta kruopšti ir struktūrizuota kokybės peržiūra (žr. 71 dalį). Kaip paaiškinta Komisijos atsakyme į 60 dalies pastabas, MVVA atskleidžiama mažesnė ir didesnė sanglaudos politikos fondų rizikos atliekant mokėjimą vertė, atitinkanti didžiausią rizikos įvertį (blogiausio atvejo scenarijus). Komisija mano, kad šis rizikos atliekant mokėjimą intervalas yra geriausias įvertis, kuriuo galima išreikšti ES biudžeto riziką.

74. Komisija mano, kad išsamiais tarnyboms skirtais nurodymais ir gairėmis bei centrinių tarnybų atliekama kokybės peržiūra užtikrinama, kad MVA pateikta informacija ir duomenys būtų tinkamas ir patikimas šaltinis rengiant MVVA.

MVVA taikomas griežtas parengiamasis ir sprendimų priėmimo procesas: generalinio sekretoriato ir BUDG GD bendra parama, tarnybų tarpusavio konsultacijos ir visapusiškas kolegialus priėmimo procesas, įskaitant specialius Komisijos narių kabinetų posėdžius.

Be to, centrinėms tarnyboms Organizacinio valdymo taryba pateikia išsamias gaires dėl MVVA turinio ir struktūros. Tai daroma svarbiausiais ataskaitos rengimo etapais: šios veiklos pradžioje ir po MVA tarpusavio vertinimų.

Remdamasi pirmiau aprašytu procesu (taip pat žr. Komisijos atsakymus į 71 ir 73 dalių pastabas), Komisija mano, kad MVVA pateikta informacija yra aktuali ir patikima.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

75. Kaip taip pat pripažino Audito Rūmai, reglamente numatyta, kad finansinių ataskaitų patvirtinimas ir išlaidų teisėtumo bei tvarkingumo vertinimas yra dvi skirtingos procedūros. Klaidų lygių tikrinimas grindžiamas visais patikinimo dokumentų rinkiniais, visų pirma metinėmis kontrolės ataskaitomis ir audito institucijų audito nuomonėmis.

76. Komisija sukūrė savo patikinimo sistemą, kad generaliniai direktoriai galėtų gauti patikinimą dėl visų 418 atskirų veiksmų programų, atsižvelgiant į jų, kaip deleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų, įsipareigojimus. Komisija mano, kad jos požiūris atitinka jos patikinimo tikslą, atsižvelgiant į būtiną pusiausvyrą tarp tikslų (patikinimo), priemonių jiems pasiekti (išteklių ir laiko) ir peržiūrėtinų patikinimo dokumentų rinkinių ir (arba) programų skaičiaus.

Kalbant apie generalinio direktorato lygmeniu MVA nurodytą teisėtumo ir tvarkingumo PVRR, atlikdama skaičiavimus Komisija taiko konservatyvų metodą, atsižvelgiant į visus tuo metu patvirtintus klaidų lygius ir didžiausias klaidų sumas, kai pasirašymo metu atliekant auditą taikomos prieštaravimo procedūros. Todėl Komisijos tarnybos paskutinėse trijose MVA paskelbė didžiausią šio PVRR vertę, atsižvelgdamos į visus galimus neaiškumus ir nepatvirtintą informaciją MVA pasirašymo metu.

Todėl Komisija yra įsitikinusi, kad MVA paskelbti PVRR ir didžiausia vertė yra pagrįstas ir teisingas atitinkamų metų išlaidų rizikos biudžetui įvertis, remiantis visa MVA pasirašymo metu turima informacija ir atsižvelgiant į daugiamečių programavimo laikotarpį (taip pat žr. Komisijos atsakymus į 50, 51, 55 ir 56 dalių pastabas).

77. Pagal 2014–2020 m. reglamentavimo sistemą (BNR 139 straipsnio 5 dalis) teisėtumo ir tvarkingumo klausimai iš tiesų aiškiai atskiriami nuo finansinių ataskaitų patvirtinimo. Todėl Komisija neturi jokio teisinio pagrindo nepatvirtinti finansinių ataskaitų dėl reikšmingo likutinio klaidų lygio ir (arba) neištaisytų netvarkingų išlaidų, likusių patvirtintose finansinėse ataskaitose. Vis dėlto, patvirtinusi finansines ataskaitas, Komisija tęsia darbą, susijusį su visais neišspręstais teisėtumo ir tvarkingumo klausimais, visapusiškai laikydamasi reglamentavimo sąlygų. Tai reiškia, kad Komisija vis dar gali nutraukti su patvirtintomis finansinėmis ataskaitomis susijusio likučio mokėjimą, jei jis teigiamas, arba, dažniau, nedelsiant pateikti vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti ir vėliau pradėti finansinių pataisų procedūrą, pavyzdžiui, atlikusi tvarkingumo patikras pagal BNR 144 ir 145 straipsnius. Komisija mano, kad, be finansinių ataskaitų patvirtinimo proceso, šiais tolesniais veiksmais apsaugomas ES biudžetas (žr. Komisijos atsakymą į 77 dalies pastabas).

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad 2021–2027 m. reglamentu ji įpareigojama atmesti pateiktas finansines ataskaitas, jei jose likutinis klaidų lygis tebėra didesnis nei 2 proc. (žr. Komisijos atsakymą į 1 rekomendaciją).

1 rekomendacija. Komisija turėtų pasiūlyti atlikti teisės aktų peržiūrą, siekiant užtikrinti, kad pasiliktos išmokos būtų tinkamai saugomos, kol bus leista jas panaudoti

Komisija nepritaria šiai rekomendacijai.

2021–2027 m. BNR, kurį neseniai priėmė viena iš teisėkūros institucijų, numatyta pasilikti 5 proc. išmokų, kol bus patvirtintos metinės finansinės ataskaitos, laikantis naujos sąlygos, kuria siekiama dar labiau apsaugoti ES biudžetą. Pagal šią sąlygą reikalaujama, kad valstybės narės atliktų būtinas pataisas, kad iki finansinių ataskaitų pateikimo Komisijai likutinį klaidų lygį, susijusį su į finansines ataskaitas įtrauktų išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, sumažintų iki 2 proc. arba mažiau (žr. 2021–2027 m. BNR 98 straipsnio 5 dalį). Priešingu atveju finansinės ataskaitos yra nepriimtinos ir Komisija negali leisti panaudoti pasiliktų išmokų. Be to, išlieka teisinė galimybė nutraukti likučio mokėjimą, jei jis teigiamas, ir leisti panaudoti 5 proc. su patvirtintomis finansinėmis ataskaitomis susijusių sulaukytų išmokų (jeigu tenkinamos naujojo BNR 96 straipsnio 1 dalies sąlygos).

Be to, 2021–2027 m. teisine sistema Komisijai ir toliau suteikiamos reikiamos tolesnės teisinės priemonės, siekiant apsaugoti ES biudžetą tais atvejais, kai patvirtintose finansinėse ataskaitose nustatomi neatitikimai (finansinės pataisos), ir ja pakeistos grynųjų finansinių pataisų sąlygos (žr. 2021–2027 m. BNR 104 straipsnio 1 dalies b punktą).

Komisija taip pat pažymi, kad finansinių ataskaitų patvirtinimo susiejimas su teisėtumo ir (arba) tvarkingumo vertinimo užbaigimu, kaip siūlo Audito Rūmai, labai sulėtintų Komisijos atliekamą metinį finansinių ataskaitų procesą.

78. Komisija siekia pusiausvyros tarp tikslų (patikinimo), priemonių (išteklių ir laiko) jiems pasiekti ir peržiūrėtinų programų skaičiaus (kasmet daugiau kaip 300 patikinimo dokumentų rinkinių, apimančių 418 programų).

Komisija pabrėžia kasmet atliekamos kiekvienos programos dokumentų peržiūros naudą. Šis metodas ypač veiksmingas ir pakankamas programų, dėl kurių kiekvienais metais pranešama apie patikimus mažus klaidų lygius, atveju. Tokių programų atveju pakartotinis Komisijos atliekamas kasmetinis auditas nebūtų efektyvus audito išteklių panaudojimas.

Komisija nuodugniai išnagrinėja kiekvieno patikinimo dokumentų rinkinio turinį ir, atsižvelgdama į visą turimą bendrą audito informaciją, įvertina pateiktos informacijos kokybę ir išsamumą. Ji visų pirma tikrina naudotus imčių sudarymo metodus, klaidų lygių, apie kuriuos pranešta, apskaičiavimą, nustatytų problemų vertinimą ir audito institucijų padarytas išvadas. Prireikus, Komisija tokių

dokumentų peržiūrų, kurios papildomos faktų nustatymo misijomis vietoje, metu net peržiūri kai kurias bylas, kad išsiaiškintų faktus.

Todėl, atlikdama dokumentų peržiūras, Komisija, remdamasi sukaupta patirtimi, susijusia su audito institucijomis ir programomis, gali pasiekti tam tikrą patikinimo lygį visų veiksmų programų ir jų išlaidų atžvilgiu. Jos taip pat gali padėti spręsti kai kuriuos teisėtumo ir tvarkingumo klausimus, be to, kai kuriais atvejais jos papildomos faktų nustatymo misijomis ir nuodugnia darbo dokumentų peržiūra; jas atliekant galima nustatyti riziką, dėl kurios gali būti atliekamas tolesnis pakartotinis auditas vietoje (žr. Komisijos atsakymą į 25, 26 ir 30 dalių pastabas).

79. Kaip nurodyta Komisijos audito strategijoje, atliekant auditą daugiausia dėmesio skiriama toms audito institucijoms, kuriomis Komisija dar negalėjo tinkamai pasitikėti, kurių atžvilgiu iki šiol atlikta ribota peržiūra arba kurių atžvilgiu atsirado naujų rizikų. Tačiau tam tikras audito darbas turi būti atliekamas ir kitų audito institucijų atveju, taip ilgainiui bus užtikrinta pagrindinių audito institucijų aprėptis. Į šį aspektą buvo atsižvelgta rengiant Komisijos audito planą, visų pirma 2019 m. EMPL GD atveju (žr. Komisijos atsakymą į 36 dalies pastabas).

Naujasis Sanglaudos jungtinis audito direktoratas (DAC) užtikrins, kad būtų toliau dokumentuojama ir aiškiai atskleista, kaip jo atliktas rizikos vertinimas ir kiti kriterijai buvo taikomi rengiant jo audito planą.

80. Atsižvelgdama į tai, kad reikia išlaikyti pusiausvyrą, nurodytą atsakyme į 78 dalies pastabas, Komisija sutinka, kad audito dokumentai kai kuriais atvejais turėtų būti tobulinami. Naujoji bendra sanglaudos srities audito tarnyba užtikrins, kad visi auditoriai laikytųsi nustatytų reikalavimų.

Dėl dviejų Audito Rūmų nurodytų atvejų Komisija pažymi, kad vienu atveju ši problema turi nedidelį finansinį poveikį likutinei rizikai, kurią perskaičiavo Komisija, ir kad antruoju atveju gali reikėti atlikti papildomą vertinimą, kaip paaiškinta jos atsakymuose į 39 ir 40 dalių pastabas.

81. Pagal BNR 75 straipsnio 2 dalies a punktą Komisija turi užbaigti audito ataskaitą per tris mėnesius, remdamasi tame etape auditorių turima informacija.

Apskritai valstybių narių institucijos, pasikeitusios argumentais per prieštaravimo procedūras, įgyvendina Komisijos audito ataskaitose rekomenduotas pataisas, kad tokiu būdu atlaisvintas lėšas pakartotinai panaudotų kitiems tinkamiems finansuoti projektams (BNR 145 straipsnio 5 dalis).

Jei ir toliau nesutariama, Komisija tolesnių veiksmų etape turi įvertinti visą papildomą informaciją arba naujus faktus, kuriuos valstybė narė pateikė atsakydama į galutinę audito ataskaitą, nes Komisija privalo lojaliai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, kaip Teisingumo Teismas priminė daugelyje sprendimų dėl Komisijos finansinių pataisų procedūrų.

Tas pats pasakytina apie Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su Audito Rūmų praneštais audito rezultatais, kai valstybės narės šiame procese pateikia papildomų įrodymų (žr. Komisijos atsakymą į 45 ir 46 dalių pastabas).

82. Komisija pripažįsta, kad finansinių pataisų procedūros yra ilgos ir sudėtingos. Reglamentavimo nuostatomis (BNR 145 straipsniu) Komisija įpareigojama imtis tam tikrų procedūrinių veiksmų prieš priimdama galutinį sprendimą dėl bet kokių galimų finansinių pataisų. Pagal proporcingumo ir lojalios bendradarbiavimo principus Komisija taip pat privalo atsižvelgti į bet kokią papildomą valstybės narės informaciją, pateiktą bet kuriame finansinių pataisų procedūros etape.

Kalbant apie grynąsias finansines pataisas, Komisija taip pat turi laikytis griežtų tokių pataisų kriterijų, kuriuos viena iš teisėkūros institucijų nustatė pagal BNR 145 straipsnio 7 dalį, pagal kuriuos reikalaujama atidžiai išnagrinėti reglamente apibrėžtą didelį trukumą ir priemones, kurių ėmėsi valstybė narė, atsižvelgiant į papildomą informaciją, gautą per visą finansinių pataisų procedūrą. Todėl Komisija, prieš užbaigdama finansinių pataisų procedūrą, negali patvirtinti, ar prašomos

papildomos finansinės pataisos turėtų būti grynosios, ar ne (žr. Komisijos atsakymą į 47 ir 49 dalių pastabas).

83. Tai, kad kai kuriuos tinkamumo finansuoti kriterijus galima įvertinti tik užbaigiant programas, yra neatsiejama nuo daugiametės programos ir BNR taisyklių. Metinių finansinių ataskaitų rengimo metu deklaruotų išlaidų negalima laikyti potencialiai netinkamomis, atsižvelgiant į tokius tinkamumo finansuoti kriterijus, kuriuos galima įvertinti tik vėliau arba užbaigiant programą. Todėl MVA rengimo metu negali būti jokio potencialaus neatitikimo, kurį būtų galima nustatyti ir apie jį pranešti, ir Komisija neturi pagrindo atsižvelgti į tokią būsimą riziką nustatydamą savo metinius klaidų lygius.

Komisija pakartoja, kad MVA nurodyti klaidų lygiai patvirtinami remiantis visa susijusia informacija, turima pasirašant MVA (žr. generalinių direktoratų MVA 5 priedą, atitinkamai REGIO GD ir EMPL GD ataskaitų 43 ir 58 puslapius, taip pat atsakymą į 28, 56 ir 59 dalių pastabas).

Užbaigiant programą, Komisija sistemingai tikrins kiekvieną programą, siekdama užtikrinti, kad netvarkingų išlaidų lygis neviršytų reikšmingumo ribos. 2014–2020 m. programų užbaigimo procesas turėtų būti pradėtas 2025 m.

2 rekomendacija. Komisija turėtų tobulinti savo atliekamą auditą, audito dokumentų rengimą ir peržiūros procesą

Komisija iš dalies pritaria šiai rekomendacijai.

a) Komisija pritaria šios rekomendacijos a punktui.

Pagal Komisijos audito strategiją audito planas grindžiamas rizikos vertinimo rezultatais. Tačiau, laikantis tarptautinių audito standartų ir ankstesnių rekomendacijų, taip pat atsižvelgiama į kitus kriterijus, pavyzdžiui, pagrindinių audito institucijų stebėseną ir aprėptį laikui bėgant.

Naujai įsteigtime Sanglaudos jungtiniame audito direktorate (DAC) Komisija toliau stiprina audito seką, kad būtų parengtas audito planas, įskaitant aiškias sąsajas su rizikos vertinimo rezultatais ir kitais svarbiais kriterijais.

Bendras Komisijos atsakymas į 2 rekomendacijos b ir c punktų pastabas

Komisija pritaria šios rekomendacijos b ir c punktams.

Atsižvelgdama į savo ankstesnę praktiką, Komisija toliau stiprina audito seką ir atlikto audito darbo peržiūros procesą, siekdama užtikrinti, kad kontroliniai sąrašai ir kiti audito dokumentai būtų pakankamai išsamūs, kad būtų galima atlikti jų peržiūrą, taip pat ir išorės auditoriaus peržiūrą.

Naujai įsteigtime DAC Komisija šiuo metu peržiūri ir derina audito metodiką, taip pat apimančią audito seką bei peržiūros procesą.

d) Komisija nepitaria šios rekomendacijos d punktui.

Kiekvienais metais metinėje veiklos ataskaitoje (MVA) Komisija atskleidžia visų veiksmų programų ankstesnių ataskaitinių metų patvirtintus klaidų lygius ir nurodo tuos lygius, kurių auditas dar nebaigtas. Tokiais atvejais Komisija apie perskaičiuotus likutinius klaidų lygius valstybei narei praneša atitinkamose audito ataskaitose. Tuomet patvirtintas klaidų lygis atskleidžiamas audito užbaigimo rašte arba, kai taikoma, Komisijos sprendime dėl finansinės pataisos.

Komisija mano, kad bet kokia papildoma informacija dėl daugiau kaip 400 programų per dešimties metų įgyvendinimo laikotarpį jos tarnyboms sudarytų nereikalingą administracinę našą.

84. Audito imties sudarymo Komisijos atitikties audito metu tikslas – įvertinti, ar Komisija gali pasikliauti audito institucijų darbu ir jų praneštais klaidų lygiais. Tai daugiausia daroma pakartotinai

atliekant operacijų auditą imties pagrindu, atsižvelgiant į audito ekonominį efektyvumą ir turimus išteklius. Tai, kartu su audito institucijos audito metodikos peržiūra, suteikia pakankamą pagrindą išvadoms dėl audito institucijos darbo patikimumo padaryti.

Be to, kai pakartotinėje imtyje aptinkama klaidų, Komisijos audito procedūrose numatoma toliau sistemingai vertinti, ar tokios klaidos gali pasikartoti likusioje audito institucijos imtyje.

Kol vyksta šis vertinimas ir visi susiję patikrinimai, LRL, apie kurią pranešta MVA kaip PVRR dalį, atsižvelgiama į šią neapibrėžtį. Tai atspindi didžiausia atitinkamų programų rizika, todėl šie likutiniai bendri klaidų lygiai lieka nepatvirtinti tol, kol bus atliktas visas darbas.

85. Remdamasi savo atsakymu į 84 dalies pastabas, Komisija mano, kad ji laikosi pakankamai apdairaus požiūrio į generalinių direktorių patvirtintus atitinkamų ataskaitinių metų išlaidų PVRR, vadovaudamasi ankstesnėmis Audito Rūmų metinėje ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis.

MVA nurodyti PVRR yra bendros sanglaudos programų rizikos atliekant mokėjimą įvertis jų atskleidimo metu, atsižvelgiant į visą tuo metu turimą informaciją. Komisija pažymi, kad į PVRR įtraukta didžiausia rizika, atskleista REGIO GD ir EMPL GD 2019 ir 2020 m. MVA. Nors šis intervalas nesiekia Audito Rūmų įvertinto klaidų lygio, pastaruosius dvejus metus jis patenka į intervalą, kurį Audito Rūmai apskaičiavo rengdami savo patikinimo pareiškimą.

Todėl Komisija yra įsitikinusi, kad MVA paskelbtas intervalas (PVRR ir jo didžiausia vertė) atspindi pagrįstą ir teisingą kiekvienos programos klaidų lygio įvertį ir bendrą visų programų klaidų lygio įvertį, remiantis visa MVA pasirašymo metu turima informacija.

86. Pagal 2014–2020 m. reglamentavimo sistemą valstybės narės patvirtina išlaidas ir praneša apie savo kontrolės ir audito rezultatus iki kiekvienų metų vasario 15 d. pateiktuose patikinimo dokumentų rinkiniuose.

MVA pateiktos išlygos grindžiamos visa MVA pasirašymo metu turima informacija, įskaitant ankstesnių trūkumų poveikio naujausiam klaidų lygiui, apie kurią pranešta, vertinimą ir audito nuomones. Pavyzdžiui, savo 2020 m. MVA EMPL GD aiškiai nurodė, kad keturios išlygos buvo grindžiamos trūkumais arba abejonėmis dėl ankstesniais metais nurodyto klaidų lygio, kuris nebuvo pašalintas tuo metu, kai buvo gauti nauji, teigiamesni patikinimo dokumentų rinkiniai, patikimumo. Todėl kilus abejonėms ar nustačius riziką, Komisija savo pačios MVA taiko apdairų požiūrį ir su atitinkamomis programomis susijusios rizikos lygį vertina taikydama fiksuotąją normą bei prireikus pateikia papildomas išlygas.

Išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimas yra nuolatinis procesas, vykdomas reglamente auditui atlikti numatytu laikotarpiu, o MVA pateikiama atitinkamų ataskaitinių metų išlaidų padėties apžvalga (balandžio mėn.) (Finansinio reglamento reikalavimas). Suprantama, kad pasirašydama MVA Komisija negali numatyti po tos datos atliksimo audito rezultatų.

3 rekomendacija. Komisija turėtų stiprinti pagrindinius metinėse veiklos ataskaitose teikiamos informacijos apie tvarkingumą aspektus

Komisija iš dalies pritaria šiai rekomendacijai.

a) Komisija nepritaria šios rekomendacijos a punktui.

Komisija mano, kad PVRR intervalas, į kurią įtraukta MVA atskleista didžiausia rizika, yra pagrįstas ir teisingas atitinkamų metų išlaidų klaidų lygio įvertis, atsižvelgiant į visą pasirašymo metu turimą informaciją ir į galimą likusių neapibrėžtį dėl kai kurių programų.

Vadovaudamasi šiuo diferencijuotu požiūriu, Komisija nemano, kad atliekant atitikties auditą kai kuriose programose ir valstybėse narėse nustatytų klaidų būtinai yra ir kitose neaudituose programose ir valstybėse narėse.

b) Komisija pritaria šios rekomendacijos b punktui.

Naujausiose MVA (kurios nebuvo įtrauktos į Audito Rūmų auditą) Komisija stengėsi trumpa apžvalga su iliustracijomis ir pavyzdžiais paaiškinti, kaip generaliniai direktoratai gauna pagrįstą patikinimą dėl kiekvienos programos. MVA aprašomi ankstesni nustatyti trūkumai, susiję su klaidų lygiais, apie kuriuos pranešta, ir valdymo bei kontrolės sistemomis, ir veiksmai, kurių imtasi padėčiai pagerinti (žr. REGIO GD MVA 27–30 ir 45–53 apžvalginius puslapius, EMPL GD MVA ir atitinkamai REGIO GD bei EMPL GD 2020 m. MVA 7B, 7O ir 7 priedus).

Komisija taip pat toliau MVA 5 priede aiškiai atskleis išlygų nustatymo reikšmingumo kriterijus, atsižvelgdama į naujausią patikinimo dokumentų rinkiniuose pateiktą informaciją, įskaitant praneštinius klaidų lygius (žr. atitinkamai REGIO GD ir EMPL GD 2020 m. MVA priedų 44 ir 58 puslapius).

Bendras Komisijos atsakymas į 87 ir 88 dalių pastabas

Komisija mano, kad išsamiais tarnyboms pateiktais nurodymais ir gairėmis bei centrinių tarnybų atlikta kokybės peržiūra užtikrinama, kad MVA pateikti ir MVVA apibendrinti įverčiai atspindi pagrįstą ir teisingą atitinkamų metų išlaidų rizikos atliekant mokėjimą vaizdą.

MVVA taikomas griežtas parengiamasis ir sprendimų priėmimo procesas: generalinio sekretoriato ir BUDG GD bendra parama, tarnybų tarpusavio konsultacijos ir visapusiškas kolegialus priėmimo procesas, įskaitant specialius Komisijos narių kabinetų posėdžius. Be to, centrinėms tarnyboms Organizacinio valdymo taryba pateikia išsamias gaires dėl MVVA turinio ir struktūros. Tai daroma svarbiausiais ataskaitos rengimo etapais: šios veiklos pradžioje ir po MVA tarpusavio vertinimų (taip pat žr. Komisijos atsakymą į 71, 73 ir 74 dalių pastabas).

4 rekomendacija. Centrinės tarnybos turėtų gauti už jas atsakingos Komisijos narių kolegijos nurodymus dėl metinės valdymo ir veiklos ataskaitos

Komisija iš dalies pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija mano, kad, atsižvelgiant į taikomą MVVA rengimo procesą (žr. jos atsakymus į 71–74 dalių pastabas), MVVA turinys yra aktualus ir patikimas.

Komisija išnagrinės, kaip Organizacinio valdymo tarybos centrinėms tarnyboms pateiktos pagrindinės gairės dėl MVVA turinio ir struktūros ateityje galėtų būti patobulintos, kad jose būtų atsižvelgiama į rengiant bei peržiūrint MVA ir rengiant MVVA dalyvaujančių subjektų vaidmenis ir atsakomybę, kaip nustatyta Komisijos valdymo priemonėse.

Komisijos organizacinio valdymo struktūros viršūnėje esanti Organizacinio valdymo taryba prižiūri, kaip rengiama MVVA, taigi ji yra tinkamas organas, galintis teikti gaires dėl ataskaitos turinio. Šiose diskusijose dalyvauja Pirmininko kabinetai ir už biudžetą atsakingas Komisijos narys, kaip stebėtojai Organizacinio valdymo taryboje.